

Det här är Slovenien!

Slovenien är ett relativt litet och ungt land som kom med på kartan så sent som 1991. Det ligger fantastiskt placerat precis där Alperna möten Medelhavet och innefattar det hemlighetsfulla Karst och de vidsträckta pannoniska slätterna. Sedan urminnes tider har landets rika och mångskiftande natur och kultur främjat kreativiteten hos både konstnärer och författare. Som himlen under Triglav – så beskrevs Slovenien av Cankar, en av den slovenska litteraturens verkliga giganter. Med sådana egenskaper föddes ett land som ännu knappt nått vuxen ålder. Trots det är landet redan medlem i alla större internationella organisationer, bl.a. EU och NATO. Under första hälften av 2008 var det också först av EU:s nya medlemsstater att inneha ordförandeskapet.

I Slovenien domineras naturen av grönska samtidigt som landet erbjuder en oerhörd mångfald i alla dess regioner. Slovenerna är mycket stolta över vad deras landsmän har uppnått och det historiska och kulturella arvet är tillsammans med naturarvet en sann inspirationskälla. Var annars kan man njuta av höhäckar, lipizzanerhästar, potica-kaka, bikupor och Carniola-bin, brottas med slovenskans dualisform eller lära sig så många olika dialekter inom ett så pass litet geografiskt område. Eller beundra stora kulturnamn (som arkitekten Jože Plečnik), stora upptäckter (logaritmer), otaliga idrottsstjärnor, nationella sporter (bergsklättring, löpning) och oförstörd naturlig skönhet. Detta har påverkat det unga landets nationella kultur och karaktärsdrag under århundraden.

ETT SAMHÄLLE PÅ ALPERNAS SOLSIDA

Det finns drygt två miljoner slovenier och allihop skulle få plats i en förort i någon av världens större städer. Sammanlagt har Slovenien ca 100 människor per km² och på Europeisk nivå är det ungefär hälften av genomsnittet. Tillsammans med majoriteten av invånarna med slovenskt ursprung lever även minoriteter längs gränserna mot Ungern och Italien, med just dessa nationaliteter, och Sloveniens grundlag ger dem samma rättigheter som slovenerna. Även andra etniska grupper, huvudsakligen från västra Balkan, är permanent eller tillfälligt bosatta i Slovenien. Slovenier är patriotiska och värdesätter sin livskvalitet. Slovenier skulle beskriva sig själva som hårt arbetande, varsamma och aktiva människor. Individualister med god förmåga att tala främmande språk. De är stolta över sin kultur och sitt språk, vilket de ser som en stark tillgång och en del av den nationella identiteten. En av de största nationella symbolerna är Triglav i de Juliska alperna. Det är Sloveniens högsta topp som numera är mycket mer än ett berg – det är en symbol och vördnaden för det har blivit legendarisk. Slovenier är öppna för olikheter. Värt

att notera är att många slovenier gärna reser, men sällan byter bostad. Slovenier är välutbildade och kan glädjas över en låg arbetslöshet. Likt andra moderna europeiska samhällen har de dock en åldrande befolkning och ett lågt födelsetal.

LANDET

Slovenien är en demokratisk republik i samma generation som Europas yngre demokratier. Slovenien förklarade sin självständighet den 25 juni 1991 grundat på en folkomröstning sex månader tidigare. Hela 88,2 procent av de röstande ville ha självständighet, och röstdeltagandet var hela 90 procent. Detta följdes av internationellt erkännande och medlemskap i FN. 2004 blev Slovenien medlem i EU och 2007 införde man Euro och gick därmed med i det europeiska valutasamarbetet. 2008 blev landet först bland de nya medlemsstaterna att inneha ordförandeskapet. Redan när Slovenien var ungt var landet en viktig internationell aktör – en plats där supermakternas statsmän möttes, en medlem i internationella organisationer, och ett land med vänskapsband med andra länder världen över. Trots Sloveniens korta tid som stat har landet ändå mognad och erfarenhet

Snabba fakta

Officiellt namn:
REPUBLIKEN SLOVENIEN

Politiskt system: Parlamentarisk demokrati
Huvudstad: Ljubljana
Areal: 20 273 km²
Folkmängd: 2 058 123 (2012)
Valuta: Euro (1 euro = 100 cent)

Språk: Slovenska; i etniskt blandade områden även italienska och ungerska.
Etnicitet: Slovenier 83 %, Ungrare 0,3 %, Italianare 0,1 %, Serber 2 %, Kroater 1,8 %, Muslimer 1,6 %, Övriga 11,1 %
Religion: Katoliker (58 %), Protestanter (0,9 %), Ortodoxa (2,3 %), Muslimer (2,4 %)

Internationellt landsnummer: +386
Tidszon: GMT/UTC +1

Viktiga telefonnummer:

112 – Ambulans
112 – Brandkår
113 – Polis
1987 – Vägassistans

Nyttiga webbsidor:

Allmänt om Slovenien: www.slovenia.si
Sloveniens regering: www.vlada.si
Statens informationskontor: www.ukom.gov.si
Sloveniens turistväsende: www.slovenia.info
Republiken Slovenien www.gov.si
Slovenska bilförbundet: www.amzs.si
Väder: www.arso.gov.si

Utgivare: Statens informationskontor, Ljubljana, 2013
Tryck: Collegium Graphicum d.o.o.

och deltar intensivt i aktuella internationella frågor. Enligt den slovenska grundlagen ska Slovenien ha ett parlamentariskt system baserat på separation mellan lagstiftande, verkställande och juridisk makt. Det högsta lagstiftande organet är nationalförsamlingen, med 90 medlemmar som väljs var fjärde år. Bland dessa medlemmar finns en som representerar den italienska minoriteten och en som representerar den ungerska minoriteten. Regeringen innehar den verkställande makten. Sloveniens president är överbefälhavare för försvaret och representerar landet internationellt. Presidenten väljs för en period på fem år.

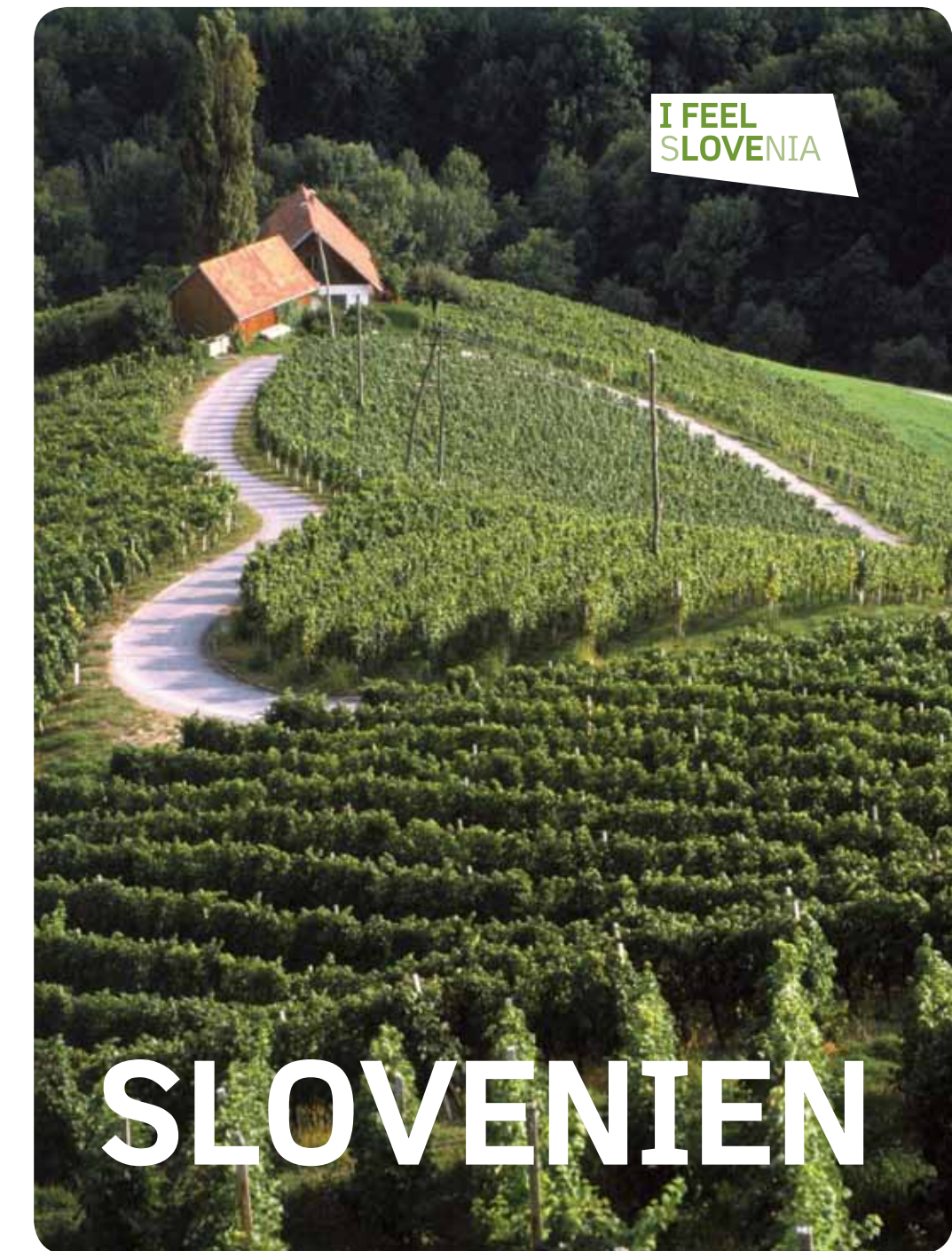
HISTORIA

Slovenien upplevde sina första dagar som självständig stat för över tusen år sedan, då sydslaverna bosatte sig i området och grundade furstendömet Carantania. Historiker menar att detta var en av de mest demokratiska och framåtskridande staterna på sin tid. Att författarna till den Amerikanska grundlagen på Thomas Jeffersons tid hämtade principer från Carantania är därför ingen överraskning. Än idag kan människor som reser över Sloveniens slätter eller berg beundra de omfattande kulturtraditionerna. Mycket finns

också kvar från Habsburg-tiden. Det var nämligen först 1918 som slovenerna gick ihop med kroaterna och serberna i det kungarike som senare blev Jugoslavien. Efter att det socialistiska Jugoslavien kollapsat 1991 tog en helt ny period i Sloveniens historia sin början – det självständiga Slovenien. Skolbarn runt om i världen skulle förmodligen säga att Sloveniens historia är som en dröm som gått i uppfyllelse. Genom språk och kultur har slovenerna bibehållit sin nationella identitet i århundraden. Slovenernas konstnärliga kreativitet var till stor del kopplad till det faktum att de inte hade en egen stat. Det slovenska språket blev den nationella identitetens kärna och försvar. Andra konstformer följde detta exempel för att senare också bidra till den nationella identiteten.

EKONOMI

Nittioalet präglades av ekonomiska framsteg som är typiska för mer framgångsrika övergångsländer, och övergången till en marknadsekonomi gick relativt smärtfritt. Den ekonomiska tillväxten har varit hög de senaste åren, till och med högre än det europeiska genomsnittet. Sysselsättningen bland kvinnor är också bland de högsta. Såväl på hemmaplan som utomlands har slovenska företag stått för

Špičnik. Foto: Vladimir Toš/SPIRIT

otaliga framgångsrika och högst innovativa produkter. Du kanske har hört talas om Elan-skidor, som mästarna använder, eller Seaway segelbåtar och Pipistrels ultralätta flygplan, eller kanske de enastående och elegant designade hushållsapparaterna från Gorenje. De små och mycket innovativa företagen är alldeles för många för att räkna upp. Men deras produkter slår sig konstant in på främmande marknader. Flera faktorer bidrar till dessa prestationer – från den legendariska slovenska varsamheten och det geografiska läget vid korsande handelsvägar, till miljömedvetenhet, motivation och innovation. Allt det här skänker stabilitet åt den slovenska ekonomin. Ekonomin lutar till stor del åt tjänster och Slovenien kan skryta med tjänster i toppklass inom informationsteknik. Landet har även utvecklat tillverkning inom bil- och läkemedelsindustrin. Andra stora ekonomiska sektorer innefattar livsmedelsindustrin, elektriska produkter, metallbearbetning och kemikalier. Samtidigt håller turismen på att bli en allt viktigare sektor.

VETENSKAP OCH UTVECKLING

Dagens slovenska forskare är kända för att föra Sloveniens starka vetenskapstradition vidare, vilket

har lett till många upptäckter för den globala vetenskapen. De har en lång rad giganter bakom sig som arbetade i en tid utan internet och som studerade under stearinljusens sken. Det är forskare som Janez Vajkard Valvasor (medlem av Royal Society i London, 1600-talet), Jurij Vega (logaritmtabeller, 1700-talet), Jožef Stefan (strålningslagar, 1800-talet), Fritz Pregl (Nobelpriset i organisk kemi, tidigt 1900-tal) och rymdingenjören Herman Potočnik Noordung. Dagens slovenska forskning och utveckling följer i dessa pionjärens fotsteg. Idag är forskningen och utvecklingen oerhörd mångfacetterad och tack vare dess höga kvalitetsstandard är den erkänd världen över. Inom vissa forskningsfält, såsom datalogi och nanoteknologi, rankas Slovenien som ett av de främsta länderna i världen. Kunskap räknas som en av nyckelpelarna inom nationell utveckling och Sloveniens forskningspolitik går samma väg som alla modernt utvecklade nationer. Sedan 1991 har Slovenien varit en aktiv deltagare i EU och andra europeiska forsknings- och utvecklingsprogram och har hittills deltagit i över 1 000 projekt enbart i det europeiska ramprogrammet för forskning.

Turism

Slovenien kan besökas under vilken årstid som helst. Den här gröna delen av Europa är verkligen speciell. Var du än korsar gränsen kan du förvänta dig en fantastisk mångfald av landskap som förändras på ett spektakulärt sätt, samtidigt som vänliga människor och underbar mat, kurorter och span, turistfarmar och sport erbjuder något för alla. Det här är platsen att njuta av. En kort biltur på knappt två timmar tar dig från det azurblå Medelhavet upp till alptopparna. Därifrån är det inte långt till Pannoniens lågland eller till de mjukt rundade kullarna i Dolenjska. Och längs vägen ligger det hemlighetsfulla Kars med dess underjordiska värld. Gemensamt för alla dessa platser är den gröna färgen och den oförstörda naturen, för att inte nämna de varma källorna. Allting ligger nära och lättillgängligt så Slovenien är ett land du gärna återvänder till. I Slovenien skiner solen mer än 2 000 timmar per år, så varje årstid erbjuder skön avkoppling. Det finns många underbara platser som kan charma även de mest krävande gästerna. Golfbanorna, skidbackarna, idrottsanläggningarna och andra sysselsättningar kommer att göra även de mest krävande idrottsentusiasterna förtjusta. Cykling, fotvandring, extremsporter och olika avkopplande evenemang står också till buds. Och vad är det uttänningar som kommer till Slovenien tycker om mest av allt. Först uttrycker de entusiasm. Sedan menar de att Slovenien är ett behagligt land som lugnar själen och friskar upp kroppen, speciellt med dess oförstörda natur, milda klimat, gästvänlighet, vänliga människor och otaliga varma källor. De vill gärna tillägga att Sloveniens storhet ligger i dess ofantliga mångfald, i värden som utvecklats genom århundraden i samverkan mellan människa och natur, och att Slovenien är ett rent, modernt och säkert land. Man kan inte annat än hålla med.

Logarska dolina. Foto: Jakše-Jeršič

I Slovenien finns de världsberömda lipizzanerhästarna. Foto: Darinka Mladenovič

Slovenska läckerheter

Den kulinariska bilden av dagens Slovenien innefattar influenser från kulturen och samhällena runt bergen, Medelhavet och Pannonien. Århundraden av social och historisk utveckling i området har skapat speciella typer av kulturer och livsstilar. Inte som likriktning, utan som unik och originell variation, inte minst på det kulinariska området.

Traditionell slovensk mat baseras på spannmål, färska mjölkprodukter, kött, fisk, grönsaker, potatis, oliver och skinka. Beroende på region kan man också hitta influenser från landsbygden, städerna och olika klosterordnar. Slovenien har en enorm mångfald av viner som säkrar en gourmetupplevelse i toppklass. Verkliga njutningsmänniskor kan se fram emot varma källor, kurorter, turistfarmar och fantastiska restauranger.

Potica är en typisk slovensk festkaka. Foto: Tomo Jeseničnik

Škocjan-grottorna. Foto: Jakše-Jeršič

Konst och kultur

Konst och kultur har en särskild plats i Sloveniens historia eftersom det tidigare hjälpte slovenerna att kompensera för avsaknaden av politiska och statliga organ. Slovenernas hållning gentemot nationell kultur är mycket stark och Slovenien kan skryta med ett mycket välutvecklat nätverk av kulturinstitutioner, organisationer och kulturella sammanslagningar, som kan jämföras med de mest välutvecklade länderna i Europa. Det rika kulturlivet finns inte bara i de större städerna, utan i varje hörn av Slovenien. I princip varje sloven är av naturen författare, målare, kock, dansare, vinmakare, musiker, regissör, skådespelare, bloggare eller gravör.

De kan skapa konst ur allting de älskar. Förutom konstnärer med olika förmågor och metoder som har gått i arv från generation till generation, är slovenerna också mycket framgångsrika inom många moderna konstformer för alla generationer. Kulturevenemangen är oerhört välbesökta – olika festivaler (speciellt under sommarmånaderna) berikar besökare från när och fjärran. Teater och konserter är populärt, slovenerna älskar att läsa och är stolta över sin kulturtradition. Här bör France Prešeren nämnas, en poet som blivit den slovenska poesins stolthet och som dessutom skrev Sloveniens nationalsång, Zdravljica. Sången väddar till samexistens mellan nationer och är en hyllning till alla godhjärtade människor.

Kurenti, de typiska karnevalsfigurerna. Foto: Tomo Jeseničnik

Spets från Idrija. Foto: Jaka Vinšek

Det medeltida Piran är en attraktiv kurort vid Adriatiska havet. Foto: Jakše-Jeršič

A capella-gruppen Perpetuum Jazzile. Foto: Irena Herak/Minutainmanj

Balettföreställning. Foto: SNG Opera and ballet

I feel Slovenia eller "Slovenskt grönt"

Slovenien marknadsförs med sloganen "I feel Slovenia". Den uttrycker en balans mellan naturen och slovenernas varsamhet, och den talar om oförstörd natur och viljan att bevara den. Den baseras på den gröna färgen, eftersom mer än halva landet täcks av skog. I Slovenien är grönt mer än bara en färg, det är "Slovenskt grönt", vilket speglar balansen mellan naturens lugn och slovenernas varsamhet. Den talar om oförstörd natur och viljan att låta den förbli så. Den symboliserar balansen mellan en livsstil som kombinerar den spänning med vilken slovenerna uppnår personlig motivation och en allmän vision om att utvecklas med naturen. Det slovenskt gröna visar även slovenernas fokusering på det mest grundläggande, på vad de känner med sina bara händer. På samma sätt talar det om en harmoni för alla sinnen med vilka man ska uppleva Slovenien. Slovenien är därför inte enbart minnesvärt för dess visuella bilder. Minnet av Slovenien kombinerar doften av skog, en porlande bäck, den överraskande smaken av vatten och den mjuka känslan av trä. Vi kan verkligen känna Slovenien.

Ljubljana. Foto: Statens informationskontor